

HE 105/2019 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tulvariskien hallinnasta annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi tulvariskien hallinnasta annettua lakia. Lain säännöstä elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksen tehtävistä muutettaisiin niin, että tehtävien hoidossa olisi tulvatilanteiden lisäksi otettava huomioon muut tavanomaisesta poikkeavat vesiolot kuten rankkasateet ja kuivuus sekä vesitilanteiden hallinta tällaisissa olosuhteissa. Lakiin lisättäisiin myös säännökset tulvariskien hallinnan tavoitteiden toteutumisen seurannasta sekä aineistojen toimittamisesta tietojärjestelmiin digitaalisesti. Lakiin tehtäisiin lisäksi eräitä teknisiä tarkistuksia. Esityksellä parannetaan varautumista sää- ja vesiolojen muutoksiin, erityisesti tavanomaisesta poikkeavien ilmiöiden yleistymiseen, ja edistetään siten sopeutumista ilmastonmuutokseen.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

HE 105/2019 vp

SISÄLLYS

| | |
|---|----|
| ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ..... | 1 |
| PERUSTELUT | 3 |
| 1 Asian tausta ja valmistelu | 3 |
| 2 Nykytila ja sen arviointi..... | 3 |
| 3 Ehdotukset ja niiden vaikutukset | 4 |
| 3.1 Keskeiset ehdotukset..... | 4 |
| 3.2 Pääasialliset vaikutukset..... | 4 |
| 4 Lausuntopalaute | 4 |
| 5 Säännöskohtaiset perustelut..... | 5 |
| 6 Voimaantulo | 6 |
| LAKIEHDOTUS | 7 |
| Laki tulvariskien hallinnasta annetun lain muuttamisesta..... | 7 |
| LIITE | 10 |
| RINNAKKAISTEKSTI..... | 10 |
| Laki tulvariskien hallinnasta annetun lain muuttamisesta..... | 10 |

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

Laki tulvariskien hallinnasta (*tulvariskilaki*) tuli voimaan 30.6.2010. Lailla pantiin täytäntöön tulvariskien arviointia ja hallintaa koskeva direktiivi (2007/60/EY). Tulvariskilaki on osa laajempaa vesitalouden sääntelykokonaisuutta, jonka tarkoituksena on parantaa varautumista sää- ja vesiolojen muutoksiin, erityisesti ääri-ilmiöiden yleistymiseen, ja edistää siten sopeutumista ilmastonmuutokseen.

Tulvariskilain voimassaoloaikana saatujen kokemusten perusteella tulvariskien hallintaa on tarpeen kehittää tavanomaisesta poikkeaviin sää- ja vesioloihin varautumiseksi sekä tulvariskien hallintasuunnitelmien toimeenpanon seuraamiseksi.

Hallituksen esitys on valmisteltu virkatyönä maa- ja metsätalousministeriössä. Esitysluonnoksesta on pyydetty 22.10.–27.11.2019 lausunnot seuraavilta viranomaisilta ja yhteisöiltä: sisäministeriö, ympäristöministeriö, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset, alueiden pelastustoimet, maakuntien liitot, Suomen ympäristökeskus ja Suomen Kuntaliitto ry.

Lausunnoista ja niiden huomioon ottamisesta on laadittu yhteenveto, joka on nähtävillä julkisessa palvelussa osoitteessa mmm.fi/hankkeet tunnuksella [MMM014:00/2019](http://mmm014:00/2019).

2 Nykytila ja sen arviointi

Tulvariskilaissa säädetään elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskus) tehtävistä paitsi tulvadirektiivin täytäntöönpanossa myös yleisesti tulvariskien hallinnan yhteensovittamisesta vesistöalueen muuhun hoitoon ottaen huomioon vesivarojen kestävä käytön sekä suoje- lun tarpeet. ELY-keskuksen tehtävät on kuitenkin säädösten avulla määritelty siten, ettei niissä oteta huomioon vesivarojen kestävä käyttöön vaikuttavia muita sää- ja vesioloja kuten voimakkaita myrskyjä ja kuivuutta.

Tulvariskilain mukaan maa- ja metsätalousministeriö asettaa tulvariskien hallintasuunnitelman laatimiseksi tarvittavaa viranomaisten yhteistyötä varten tulvaryhmät sellaisille vesistö- ja merenrannikon alueille, joille tulvariskien alustavan arvioinnin perusteella on nimetty yksi tai useampi merkittävä tulvariskialue. Tulvaryhmän muodostavat asianomaisten ELY-keskusten, maakunnan liittojen, kuntien ja alueiden pelastustoimien edustajat. Tulvaryhmä käsittelee tulvariskien hallintasuunnitelmaa varten laaditut selvitykset, asettaa tulvariskien hallinnan tavoitteet ja hyväksyy ehdotuksen suunnitelmaksi ja siihen sisältyviksi toimenpiteiksi. Suunnitelmat hyväksyy maa- ja metsätalousministeriö.

ELY-keskukset ja muut tulvaryhmiin osallistuvat tahot ovat pitäneet tarpeellisena käsitellä hallintasuunnitelmaan sisältyviä toimenpiteitä ja niiden toteuttamista myös suunnitelmaehdotuksen hyväksymisen jälkeen ennen seuraavan suunnittelukauden alkua. Toimenpiteiden toteuttamisen seuranta ei kuitenkaan kuulu tulvaryhmän laissa säädettyihin tehtäviin. Tulvaryhmän kulloinkin toimikausi ei tulvariskien hallinnasta annetun valtioneuvoston asetuksen (659/2010) mukaan voi myöskään jatkua yhtä suunnittelukautta pidempään.

Tulvariskien hallinnan suunnittelussa tuotettava asiakirja-aineisto kootaan tietojärjestelmään, jota tulvariskilain mukaan ylläpitävät ELY-keskukset ja Suomen ympäristökeskus. Tietojen toimittamistapaa koskevilla säännöksillä ei ole otettu huomioon tarvetta käsitellä aineistoja digitaalisesti. Lisäksi tietojärjestelmän ylläpitotehtävä olisi tarkoituksenmukaista keskittää yhdelle toimijalle.

3 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

3.1 Keskeiset ehdotukset

Tulvariskilakia muutettaisiin niin, että ELY-keskuksen olisi tulvatilanteisiin ja niihin varautumiseen liittyvissä tehtävissä otettava huomioon myös muut tavanomaisesta poikkeavat vesiolot sekä poikkeuksellisten vesitilanteiden hallinta tällaisissa olosuhteissa.

Tulvariskilain mukaan tulvariskit arvioidaan ja niiden hallinnan suunnittelun muutkin vaiheet tarkistetaan tarpeellisilta osin kuuden vuoden välein. Tieto aiemmin suunniteltujen toimenpiteiden edistymisestä ja niiden vaikutuksesta esimerkiksi tulvariskien merkittävyyden arviointiin on tarpeen suunnitelmien tarkistuksia valmisteltaessa. Tämän vuoksi lakia muutettaisiin niin, että tulvaryhmän tehtävänä olisi seurata tulvariskien hallintasuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden toteutumista suunnittelukausien välisenä aikana.

Lakiin otettaisiin säännökset tulvariskien hallinnassa tarvittavan aineiston toimittamisesta tietojärjestelmiin digitaalisesti.

3.2 Pääasialliset vaikutukset

ELY-keskuksen on otettava vesivarojen käyttöön ja hoitoon liittyvissä tehtävissään yleisesti huomioon myös kuivuus ja muut poikkeukselliset sää- ja vesiolot. Niiden kytkeminen säädösten tasolla ELY-keskuksen tulvariskilaisissa säädettyihin tehtäviin ei siksi vaikuta ELY-keskusten nykyiseen työmäärään.

Tulvaryhmiin osallistuvat viranomaiset eli ELY-keskus, maakunnan liitot, kunnat ja alueiden pelastustoimet pitäisivät yhteyttä ja seuraisivat tulvariskien hallinnan tavoitteiden toteutumista myös suunnittelukausien välisenä aikana. Yhteydenpidon ja kokoontumisten tarve olisi ajoittaista. Toiminta edistäisi tulvaryhmän vastuulle kuuluvaa suunnittelutyötä seuraavalla suunnittelukaudella sen arvioidessa hallintasuunnitelmien ja niihin sisältyvien toimenpiteiden tarkistamistarpeita. Tehtävä ei tämän vuoksi sanottavasti lisäisi tulvaryhmään osallistuvien viranomaisten työmäärää.

Tulvariskien hallinnan suunnitteluasiakirjat laaditaan poikkeuksetta sähköisesti ja siten, että niitä voidaan käsitellä tietojärjestelmissä. Asiakirjojen toimittamisesta tietojärjestelmiin digitaalisesti ei siksi odoteta aiheutuvan merkittäviä lisäkustannuksia ELY-keskuksille eikä hulevesitulvariskien hallinnan suunnittelusta vastaaville kunnille. Tietojärjestelmien tekninen kehittäminen ja ylläpito on jo nykyisin ollut Suomen ympäristökeskuksen tehtävänä, ja tietosisältö on pääosin ELY-keskusten tuottamaa. Tämän vuoksi tehtävien erottaminen toisistaan ja tietojärjestelmien ylläpidon keskittäminen Suomen ympäristökeskukseen ei lisää näiden organisaatioiden työmäärää nykyisestä.

4 Lausuntopalaute

Hallituksen esitysluonnoksesta annetuissa lausunnoissa pidettiin tarpeellisena täsmentää, mitä ehdotuksessa tarkoitetaan käsitteillä kuivuus, kuivuusriski ja muut sää- ja vesiolot ja miten ehdotus vaikuttaa tulvariskien hallintasuunnitelmien laadintaan. Säännöstä, jonka mukaan kunnan olisi toimitettava laissa säädetyt tiedot Suomen ympäristökeskukselle digitaalisessa muodossa, esitettiin muutettavaksi niin, että kunta voisi asettaa tiedot saataville tekniseen rajapintaan.

Lausuntojen perusteella esitystä muutettiin siten, että kuivuuden ja muiden poikkeuksellisten ilmiöiden huomioon ottamista ei kytketä miltään osin tulvariskien hallinnan suunnitteluun. ELY-keskuksen tehtäviä koskevaa säännöstä muutettiin siten, että tehtävissä tulisi ottaa huomioon sellaiset muista tavanomaisesta poikkeavista vesiolosta aiheutuvat vaikutukset, jotka olisi-oon sellaiselta kannalta katsoen vahingollisia, kuten vaikutukset vedenhankinnalle ja kalataloudelle sekä veden laadulle ja ekologiselle tilalle. Ehdotus, jonka mukaan ELY-keskus olisi valvonut tulvariskien hallintasuunnitelman toimeenpanoa, poistettiin, koska tehtävän säätäminen tulvaryhmälle olisi riittävää. Tietojen toimittamista koskevaa säännöstä muutettiin Suomen Kuntaliiton esittämällä tavalla.

5 Säännöskohtaiset perustelut

2 §. Määritelmät. Pykälän 1–3 kohta säilyisivät nykyisellään. Vesienhoidon järjestämisestä annetun lain nimi pykälän 4–7 kohdassa muutettaisiin lain voimassa olevaksi nimeksi. Pykälän 8 kohtaan sisältyvä yhteensovittavan ELY-keskuksen määritelmä poistettaisiin tarpeettomana. Tulvariskilakia säädettäessä määritelmä on otettu lain 2 §:ään, vaikka käsitettä ei laissa käytetä.

4 §. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tehtävät. Pykälän 2 momentin 5 kohtaa muutettaisiin siten, että ELY-keskuksen tehtävänä olisi huolehtia hydrologisen seurannan sijaan hydrologisen havaintotiedon tuottamisesta. Muutoksen tarkoituksena on selventää ELY-keskusten ja Suomen ympäristökeskuksen työnjakoa vesitiedon tuottamisessa, jalostamisessa ja jakamisessa.

Pykälässä säädetään ELY-keskuksen tehtävistä tulvariskien hallinnassa. Tulvariskien hallinta on osa veden kierron ja vesivarojen hallinnan kokonaisuutta, jossa on otettava huomioon tulvien lisäksi muut tavanomaisesta poikkeavat vesiolot, esimerkiksi rankkasateet, erityiset jääilmiöt kuten hyhyde- ja patotulvat, kuivuus sekä poikkeuksellisten vesitilanteiden hallinta tällaisissa olosuhteissa.

Ilmaston muuttuessa tavanomaisesta poikkeavien säiden ja vesitilanteiden ennakoidaan yleistyvän. Muutokseen sopeutumiseksi näiden ilmiöiden vaikutukset on arvioitava ja otettava huomioon myös lain 4 §:n 2 momentissa säädetyissä tulvariskien hallinnan tehtävissä. Arviointi on tarpeen erityisesti ELY-keskuksen antaessa suosituksia siitä, miten vesistössä harjoitettavat säännöstelyt ja muiden kuin varsinaisten säännöstelyrakenteiden avulla toteutettavat juoksutukset sovitetaan yhteen vesistön mitassa. Tällaisia suosituksia voi sisältyä esimerkiksi lupamenetelyjen yhteydessä annettaviin lausuntoihin. Tavanomaisesta poikkeavien sää- ja vesiolojen vaikutukset on otettava huomioon myös hydrologisen havaintotiedon tuottamisessa samoin kuin vesitilanne- ja tulvavaroituspalvelussa, jonka tarkoituksena on koota yhteen tiedot vesitilanteesta ja tulvavaarasta ja saattaa ne viranomaisten ja yleisön saataville. Lain 4 §:ään lisättäisiin tämän vuoksi uusi 3 momentti, jonka mukaan ELY-keskuksen olisi otettava pykälän 2 momentin 3, 5 ja 6 kohdassa tarkoitetuissa tehtävissä huomioon myös tavanomaisesta poikkeavista vesiolosta aiheutuvat yleiseltä kannalta katsoen vahingolliset vaikutukset. Tällaisia vaikutuksia voisivat olla esimerkiksi vedenhankinnalle ja kalataloudelle sekä veden laadulle ja ekologiselle tilalle aiheutuvat vahingolliset seuraukset.

Pykälän nykyinen 3 momentti siirtyisi sen 4 momentiksi.

16 §. Tulvaryhmän tehtävät. Pykälän 1 momentin mukaan tulvaryhmän tehtävänä on käsitellä tulvariskien hallintasuunnitelmaa varten laaditut selvitykset, asettaa tulvariskien hallinnan tavoitteet ja hyväksyä ehdotus suunnitelmaksi ja siihen sisältyviksi toimenpiteiksi. Momentin uuden 4 kohdan mukaan tulvaryhmän tehtävänä olisi myös seurata tulvariskien hallintasuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden toteutumista. Suunnitelman mukaisia toimenpiteitä tehdään useilla eri hallinnonaloilla kuten vesivarojen käytön ohjauksessa, alueiden käytön suunnittelussa, vesitaloushankkeiden ja muun rakentamisen luvituksessa, pelastustoimessa sekä viranomaisten järjestämissä neuvonnassa ja viestinnässä. Tulvaryhmän tehtävänä olisi seurata eri hallinnonaloilla toteutettujen toimenpiteiden tuloksellisuutta suunnitelmassa asetettujen tavoitteiden toteuttamisessa ja arvioida koordinoitusti tarvetta ja mahdollisuuksia toimenpiteiden tehostamiseksi suunnitelmassa tarkoitettujen ajanjakson kuluessa.

25 §. Tietojen toimittaminen. Pykälän uudeksi 1 momentiksi lisättäisiin säännös, jonka mukaan ELY-keskus toimittaisi Suomen ympäristökeskukselle säännöksessä tarkoitettujen tulvariskien hallinnan suunnitteluun liittyvät aineistot sekä tuottamansa hydrologisen havaintotiedon. Tiedot olisi toimitettava digitaalisessa muodossa.

Pykälän nykyinen 1 momentti siirtyisi sen 2 momentiksi. Säännöstä muutettaisiin niin, että kunnan olisi toimitettava siinä tarkoitettujen tietojen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lisäksi Suomen ympäristökeskukselle.

HE 105/2019 vp

Pykälän 1 ja 2 momentin tiedot olisi toimitettava digitaalisessa muodossa siten, että ohjelmistot pystyvät helposti yksilöimään, tunnistamaan ja poimimaan aineistosta tietoja sekä hyödyntämään niitä. Momentin 2 mukaan olisi riittävää, että kunta tallennettaisi tiedot suoraan 26 §:ssä tarkoitettuun tietojärjestelmään tai asettaisi tiedot tekniselle rajapinnalle ELY-keskuksen ja Suomen ympäristökeskuksen saataville siten, että tiedot olisivat digitaalisesti luettavissa ja siirrettävissä Suomen ympäristökeskuksen tietojärjestelmään.

26 §. Tietojärjestelmät. Pykälässä ja sen otsikossa sana *tietojärjestelmä* muutettaisiin moniksoon. Koska tulvariskien hallintaa palvelevien tietojärjestelmien tekninen kehittäminen ja ylläpito on tarkoituksenmukaista keskittää yhdelle toimijalle eli Suomen ympäristökeskukselle, pykälän 1 momentista poistettaisiin maininta ELY-keskuksesta. ELY-keskukset vastaisivat kuitenkin nykyiseen tapaan tulvariskien hallinnan suunnitteluun liittyvien aineistojen laatimisesta ja toimittamisesta tietojärjestelmiin. Tietojärjestelmiin tallennettaviin tietoihin lisättäisiin vesistön virtaamiin ja vedenkorkeuksiin vaikuttavat rakenteet.

Pykälän nykyiseen 1 momenttiin sisältyvä luettelo tietojärjestelmiin tallennettavista tiedoista siirrettäisiin lain 25 §:n uuteen 1 momenttiin. Pykälän 2 momentti säilyisi nykyisellään.

6 Voimaantulo

Lain ehdotetaan tulevan voimaan mahdollisimman pian.

Ponsi

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

tulvariskien hallinnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tulvariskien hallinnasta annetun lain (620/2010) 2, 4, 16, 25 ja 26 §
seuraavasti:

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *tulvalla* vesistön vedenpinnan noususta, merenpinnan noususta tai hulevesien kertymisestä aiheutuvaa maan tilapäistä peittymistä vedellä;
- 2) *tulvariskillä* tulvan esiintymisen todennäköisyyden ja tulvasta ihmisten terveydelle, turvallisuudelle, ympäristölle, infrastruktuurille, taloudelliselle toiminnalle ja kulttuuriperinnölle mahdollisesti aiheutuvien vahingollisten seurausten yhdistelmää;
- 3) *hulevedellä* taajaan rakennetulla alueella maan pinnalle tai muille vastaaville pinnoille kertyvää sade- tai sulamisvettä;
- 4) *vesistöalueella* vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain (1299/2004) 2 §:n 6 kohdassa tarkoitettua vesistöaluetta;
- 5) *vesistöalueen osalla* vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain 2 §:n 7 kohdassa tarkoitettua vesistöalueen osaa;
- 6) *vesienhoitoalueella* vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain 3 §:ssä tarkoitettua vesienhoitoaluetta;
- 7) *kansainvälisellä vesienhoitoalueella* vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain 3 §:ssä tarkoitettua toisen valtion alueelle ulottuvasta vesistöalueesta muodostettavaa vesienhoitoaluetta.

4 §

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tehtävät

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tehtävänä on:

- 1) tehdä vesistöalueiden ja merenrannikon tulvariskien alustava arviointi;
 - 2) valmistella ehdotus vesistöalueen ja merenrannikon merkittävien tulvariskialueiden nimeämiseksi;
 - 3) laatia vesistöalueiden ja merenrannikon tulvavaara- ja tulvariskikartat;
 - 4) valmistella ehdotukset vesistöalueiden ja merenrannikon tulvariskien hallintasuunnitelmiksi;
 - 5) avustaa kuntia hulevesitulvariskien alustavassa arvioinnissa, merkittävien tulvariskialueiden nimeämisessä ja tulvariskien hallintasuunnitelmien laatimisessa.
- Lisäksi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus huolehtii toimialallaan muusta kuin 1 momentissa tarkoitettua tulvariskien hallinnasta. Erityisesti keskuksen tehtävänä on:
- 1) huolehtia vesistötulvariskien hallintaa palvelevasta suunnittelusta muilla kuin merkittävillä tulvariskialueilla;
 - 2) huolehtia tulvan uhatessa ja tulvan aikana viranomaisten yhteistyön järjestämisestä ja ohjata toimenpiteitä vesistöissä;
 - 3) antaa suosituksia vesistön säännöstelyjen ja juoksutusten yhteensovittamisesta;
 - 4) edistää tulvasuojelua ja muita tulvariskien hallintaa parantavia toimenpiteitä;
 - 5) huolehtia hydrologisen havaintotiedon tuottamisesta sekä vesitilanne- ja tulvavaroituspalvelusta yhteistyössä Suomen ympäristökeskuksen ja Ilmatieteen laitoksen kanssa;
 - 6) hoitaa muut maa- ja metsätalousministeriön määräämät tulvariskien hallinnassa tarpeelliset tehtävät.

HE 105/2019 vp

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on otettava 2 momentin 3, 5 ja 6 kohdassa mainituissa tehtävissä huomioon tulvista aiheutuvien riskien lisäksi muista tavanomaisesta poikkeavista vesioloista aiheutuvat yleiseltä kannalta katsoen vahingolliset vaikutukset.

Maa- ja metsätalousministeriö voi määrätä, että elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus huolehtii tässä pykälässä tarkoitetuista tehtävistä toisen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen toimialueella.

16 §

Tulvaryhmän tehtävät

Tulvaryhmä:

- 1) käsittelee tulvariskien hallintasuunnitelmaa varten laaditut selvitykset;
- 2) asettaa tulvariskien hallinnan tavoitteet;
- 3) hyväksyy ehdotuksen suunnitelmaksi ja siihen sisältyviksi toimenpiteiksi;
- 4) seuraa tulvariskien hallintasuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden toteutumista.

Tulvaryhmän on järjestettävä tulvariskien hallintasuunnitelman valmistelun eri vaiheissa riittävä vuorovaikutus vesistöalueen ja merenrannikon merkittävän tulvariskialueen viranomaisten sekä elinkeinonharjoittajien, maa- ja vesialueiden omistajien, vesien käyttäjien ja asianomaisten järjestöjen edustajien kanssa.

25 §

Tietojen toimittaminen

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus toimittaa Suomen ympäristökeskukselle digitaalisessa muodossa 4 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetut kartat, 4 §:n 2 momentin 5 kohdassa tarkoitetun hydrologisen havaintotiedon, 8 §:n 3 momentissa ja 15 §:n 2 momentissa tarkoitetut päätökset ja 18 §:ssä tarkoitetut tulvariskien hallintasuunnitelmat.

Kunta asettaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen sekä Suomen ympäristökeskuksen saataville digitaalisessa muodossa tiedot 19 §:n 1 momentissa tarkoitetuista merkittävistä tulvariskialueista sekä kappaleet sanotussa lainkohdassa tarkoitetuista kartoista ja 19 §:n 2 momentissa tarkoitetuista hyväksytyistä tulvariskien hallintasuunnitelmista.

26 §

Tietojärjestelmät

Suomen ympäristökeskus ylläpitää tietojärjestelmiä, joihin tallennetaan 25 §:ssä tarkoitetut asiakirjat ja muut tiedot sekä tiedot vesistön virtaamiin ja vedenkorkeuksiin vaikuttavista vesistö rakenteista.

Tietojärjestelmiin tallennettavista muista tiedoista voidaan säätää valtioneuvoston asetuksella.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 16 päivänä tammikuuta 2020

Pääministeri

Sanna Marin

HE 105/2019 vp

Maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä

Laki**tulvariskien hallinnasta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tulvariskien hallinnasta annetun lain (620/2010) 2, 4, 16, 25 ja 26 §
seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

2 §

2 §

*Määritelmät**Määritelmät*

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *tulvalla* vesistön vedenpinnan noususta, merenpinnan noususta tai hulevesien kertymisestä aiheutuvaa maan tilapäistä peittymistä vedellä;

2) *tulvariskillä* tulvan esiintymisen todennäköisyyden ja tulvasta ihmisten terveydelle, turvallisuudelle, ympäristölle, infrastruktuurille, taloudelliselle toiminnalle ja kulttuuriperinnölle mahdollisesti aiheutuvien vahingollisten seurausten yhdistelmää;

3) *hulevedellä* taajaan rakennetulla alueella maan pinnalle tai muille vastaaville pinnoille kertyvää sade- tai sulamisvettä;

4) *vesistöalueella* vesienhoidon järjestämisestä annetun lain (1299/2004) 2 §:n 6 kohdassa tarkoitettua vesistöaluetta;

5) *vesistöalueen osalla* vesienhoidon järjestämisestä annetun lain 2 §:n 7 kohdassa tarkoitettua vesistöalueen osaa;

6) *vesienhoitoalueella* vesienhoidon järjestämisestä annetun lain 3 §:ssä tarkoitettua vesienhoitoaluetta;

7) *kansainvälisellä vesienhoitoalueella* vesienhoidon järjestämisestä annetun lain 3 §:ssä tarkoitettua toisen valtion alueelle ulottuvasta vesistöalueesta muodostettavaa vesienhoitoaluetta;

8) *yhteensovittavalla elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella* vesienhoidon järjestämisestä annetun lain 6 §:ssä tarkoitettua vesienhoitoalueen yhteensovittavaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusta.

4 §

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *tulvalla* vesistön vedenpinnan noususta, merenpinnan noususta tai hulevesien kertymisestä aiheutuvaa maan tilapäistä peittymistä vedellä;

2) *tulvariskillä* tulvan esiintymisen todennäköisyyden ja tulvasta ihmisten terveydelle, turvallisuudelle, ympäristölle, infrastruktuurille, taloudelliselle toiminnalle ja kulttuuriperinnölle mahdollisesti aiheutuvien vahingollisten seurausten yhdistelmää;

3) *hulevedellä* taajaan rakennetulla alueella maan pinnalle tai muille vastaaville pinnoille kertyvää sade- tai sulamisvettä;

4) *vesistöalueella vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä* annetun lain (1299/2004) 2 §:n 6 kohdassa tarkoitettua vesistöaluetta;

5) *vesistöalueen osalla vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä* annetun lain 2 §:n 7 kohdassa tarkoitettua vesistöalueen osaa;

6) *vesienhoitoalueella vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä* annetun lain 3 §:ssä tarkoitettua vesienhoitoaluetta;

7) *kansainvälisellä vesienhoitoalueella vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä* annetun lain 3 §:ssä tarkoitettua toisen valtion alueelle ulottuvasta vesistöalueesta muodostettavaa vesienhoitoaluetta.

4 §

*Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tehtävät**Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tehtävät*

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tehtävänä on:

- 1) tehdä vesistöalueiden ja merenrannikon tulvariskien alustava arviointi;
- 2) valmistella ehdotus vesistöalueen ja merenrannikon merkittävien tulvariskialueiden nimeämiseksi;
- 3) laatia vesistöalueiden ja merenrannikon tulvavaara- ja tulvariskikartat;
- 4) valmistella ehdotukset vesistöalueiden ja merenrannikon tulvariskien hallintasuunnitelmiä;
- 5) avustaa kuntia hulevesitulvariskien alustavassa arvioinnissa, merkittävien tulvariskialueiden nimeämisessä ja tulvariskien hallintasuunnitelmien laatimisessa.

Lisäksi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus huolehtii toimialallaan muusta kuin 1 momentissa tarkoitettusta tulvariskien hallinnasta. Erityisesti keskuksen tehtävänä on:

- 1) huolehtia vesistötulvariskien hallintaa palvelevasta suunnittelusta muilla kuin merkittävillä tulvariskialueilla;
- 2) huolehtia tulvan uhatessa ja tulvan aikana viranomaisten yhteistyön järjestämisestä ja ohjata toimenpiteitä vesistössä;
- 3) antaa suosituksia vesistön säännöstelyjen ja juoksutusten yhteensovittamisesta;
- 4) edistää tulvasuojelua ja muita tulvariskien hallintaa parantavia toimenpiteitä;
- 5) huolehtia hydrologisesta seurannasta sekä vesitilanne- ja tulvavaroituspalvelusta yhteistyössä Suomen ympäristökeskuksen ja Ilmatieteen laitoksen kanssa;
- 6) hoitaa muut maa- ja metsätalousministeriön määräämät tulvariskien hallinnassa tarpeelliset tehtävät.

Maa- ja metsätalousministeriö voi määrätä, että elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus huolehtii tässä pykälässä tarkoitetuista tehtävistä toisen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen toimialueella.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tehtävänä on:

- 1) tehdä vesistöalueiden ja merenrannikon tulvariskien alustava arviointi;
- 2) valmistella ehdotus vesistöalueen ja merenrannikon merkittävien tulvariskialueiden nimeämiseksi;
- 3) laatia vesistöalueiden ja merenrannikon tulvavaara- ja tulvariskikartat;
- 4) valmistella ehdotukset vesistöalueiden ja merenrannikon tulvariskien hallintasuunnitelmiä;
- 5) avustaa kuntia hulevesitulvariskien alustavassa arvioinnissa, merkittävien tulvariskialueiden nimeämisessä ja tulvariskien hallintasuunnitelmien laatimisessa.

Lisäksi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus huolehtii toimialallaan muusta kuin 1 momentissa tarkoitettusta tulvariskien hallinnasta. Erityisesti keskuksen tehtävänä on:

- 1) huolehtia vesistötulvariskien hallintaa palvelevasta suunnittelusta muilla kuin merkittävillä tulvariskialueilla;
- 2) huolehtia tulvan uhatessa ja tulvan aikana viranomaisten yhteistyön järjestämisestä ja ohjata toimenpiteitä vesistössä;
- 3) antaa suosituksia vesistön säännöstelyjen ja juoksutusten yhteensovittamisesta;
- 4) edistää tulvasuojelua ja muita tulvariskien hallintaa parantavia toimenpiteitä;
- 5) huolehtia *hydrologisen havaintotiedon tuottamisesta* sekä vesitilanne- ja tulvavaroituspalvelusta yhteistyössä Suomen ympäristökeskuksen ja Ilmatieteen laitoksen kanssa;
- 6) hoitaa muut maa- ja metsätalousministeriön määräämät tulvariskien hallinnassa tarpeelliset tehtävät.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on otettava 2 momentin 3, 5 ja 6 kohdassa mainituissa tehtävissä huomioon tulvista aiheutuvien riskien lisäksi muista tavanomaisesta poikkeavista vesioloista aiheutuvat yleiseltä kannalta katsottuna vahingolliset vaikutukset.

Maa- ja metsätalousministeriö voi määrätä, että elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus huolehtii tässä pykälässä tarkoitetuista tehtävistä toisen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen toimialueella.

HE 105/2019 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Tulvaryhmän tehtävät

Tulvaryhmä:

- 1) käsittelee tulvariskien hallintasuunnitelmaa varten laaditut selvitykset;
- 2) asettaa tulvariskien hallinnan tavoitteet;
- 3) hyväksyy ehdotuksen suunnitelmaksi ja siihen sisältyviksi toimenpiteiksi.

Tulvaryhmän on järjestettävä tulvariskien hallintasuunnitelman valmistelun eri vaiheissa riittävä vuorovaikutus vesistöalueen ja merenrannikon merkittävän tulvariskialueen viranomaisten sekä elinkeinonharjoittajien, maa- ja vesialueiden omistajien, vesien käyttäjien ja asianomaisten järjestöjen edustajien kanssa.

25 §

Tietojen toimittaminen

Kunta toimittaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle tiedot 19 §:n 1 momentissa tarkoitetuista merkittävistä tulvariskialueista sekä kappaleet sanotussa lainkohdassa tarkoitetuista kartoista ja 19 §:n 2 momentissa tarkoitetuista hyväksytyistä tulvariskien hallintasuunnitelmista.

26 §

Tietojärjestelmä

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset sekä Suomen ympäristökeskus ylläpitävät tietojärjestelmää, johon tallennetaan 4 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettua kartat, 8 §:n 3 momentissa ja 15 §:n 2 momentissa tarkoitettua päätökset, 18 §:ssä tarkoitettua tulvariskien hallintasuunnitelmat sekä 25 §:ssä tarkoitettua tiedot.

Tietojärjestelmään tallennettavista muista tiedoista voidaan säätää valtioneuvoston asetuksella

Tulvaryhmän tehtävät

Tulvaryhmä:

- 1) käsittelee tulvariskien hallintasuunnitelmaa varten laaditut selvitykset;
- 2) asettaa tulvariskien hallinnan tavoitteet;
- 3) hyväksyy ehdotuksen suunnitelmaksi ja siihen sisältyviksi toimenpiteiksi;
- 4) seuraa tulvariskien hallintasuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden toteutumista.

Tulvaryhmän on järjestettävä tulvariskien hallintasuunnitelman valmistelun eri vaiheissa riittävä vuorovaikutus vesistöalueen ja merenrannikon merkittävän tulvariskialueen viranomaisten sekä elinkeinonharjoittajien, maa- ja vesialueiden omistajien, vesien käyttäjien ja asianomaisten järjestöjen edustajien kanssa.

25 §

Tietojen toimittaminen

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus toimittaa Suomen ympäristökeskukselle digitaalisessa muodossa 4 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettua kartat, 4 §:n 2 momentin 5 kohdassa tarkoitettua hydrologisen havaintotiedon, 8 §:n 3 momentissa ja 15 §:n 2 momentissa tarkoitettua päätökset ja 18 §:ssä tarkoitettua tulvariskien hallintasuunnitelmat.

Kunta asettaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen sekä Suomen ympäristökeskuksen saataville digitaalisessa muodossa tiedot 19 §:n 1 momentissa tarkoitetuista merkittävistä tulvariskialueista sekä kappaleet sanotussa lainkohdassa tarkoitetuista kartoista ja 19 §:n 2 momentissa tarkoitetuista hyväksytyistä tulvariskien hallintasuunnitelmista.

26 §

Tietojärjestelmät

Suomen ympäristökeskus ylläpitää tietojärjestelmiä, joihin tallennetaan 25 §:ssä tarkoitettua asiakirjat ja muut tiedot sekä tiedot vesistön virtaamiin ja vedenkorkeuksiin vaikuttavista vesistörakenteista.

Tietojärjestelmiin tallennettavista muista tiedoista voidaan säätää valtioneuvoston asetuksella.

HE 105/2019 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Tämä laki tulee voimaan _____
päivänä _____ kuuta 20
_____.